

**TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR
VA XOTIN-QIZLARNING INNOVATSION TASHABBUSLARI**

Salimova Maxbuba

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti tayanch doktoranti

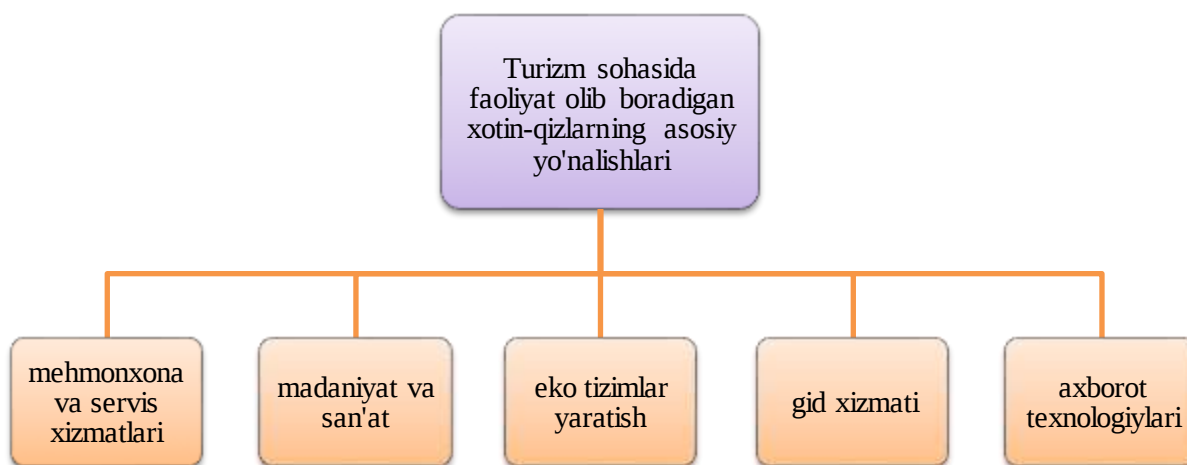
Erkinova Charos

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti talabasi

Annotatsiya. Mazkur tadqiqot ishida turizm sohasini rivojlantirishda innovatsion va texnologik yechimlarni taklif qilish hamda sohadagi ayollarning o'rni bo'yicha fikrlar keltirib o'tilgan. Turizm sohasida faoliyat olib boradigan xotin-qizlarning asosiy yo'nalishlari va ularning vazifalari hamda turizm sohasini rivojlantirishda innovatsion va texnologik imkoniyatlar ochib berilgan.

Kalit so'zlar. Innovatsiya, turizm, texnologiya, VR, AR, kiosk, eko tizimlar, gid.

So'nggi yillarda turizm sanoatida innovatsiya hamda texnologik yutuqlar tufayli ijobiy o'zgarishlarga erishildi. Biznes tomonidan yondashilsa, turli innovatsion loyihalar va texnologiyalarni turizmga qo'llash har bir tomon uchun manfaatli hisoblanadi. Sayyohlar yangi texnologiyalardan foydalanib, tashrif buyurgan mamlakat xizmatlaridan mamnun bo'lsa, boshqa tomondan xizmat ko'rsatuvchi korxona va firmalar iqtisodiy tomonlama foydaga erishadi hamda mamlakatda esa sayyohlar oqimi o'sishi mumkin bo'ladi. Ayni turizm sohasi bo'yicha innovatsion va texnologik yechimlar ishlab chiqishda iqtidorli va izlanuvchan ayollarning roli muhim sanaladi. Ushbu maqola xotin-qizlarning sayyohlik sohasidagi ilg'or, innovatsion ishlarini, ularning turizm sohasi rivojiga ta'sirini o'rganadi. Ayollar azaldan turizm sohasi rivojida asosiy o'rin egallab, sohaning turli jabhalarida o'z mahorati, iqtidori va tajribasini qo'shib kelmoqda. Quyida ayollar faoliyat olib borayotgan yo'nalishlarni ko'rishingiz mumkin:

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'UYALAR

Turizm sohasini mehmonxona, hostel va restoranlar tizimlarisiz tasavvur qilish qiyin. Mexmonxona va restoran xodimlari o'zlariga ko'proq mijozlarni jalb qilish uchun mehmonxona va restoranlarda turli noodatiy va innovatsion yechimlar topish zarurdir. Bundan tashqari sayyohlar bilan muloqot qilishda faqatgina til bilish muhim bo'lib qolmasdan, xushmuomalalik va do'stona muloqot asosiy o'rin tutadi. Ba'zida sayyohlar bilan bog'liq muammo va tushunmovchiliklar bo'lganida bunday noqulay vaziyatdan erkaklarga nisbatan ayol xodimlar mohirlik bilan chiqib ketadi. Yana shuni ta'kidlash lozimki, ba'zi faol ayollar sayyohlarga o'z oilalarida o'tkaziladigan marosimlarga taklif qilishadi va shu orqali sayyohlarga o'zi yashab turgan joy madaniyati bilan yaqindan tanishtiradi. Sayyohlar bilan shunday samimiyat bilan muomala qilish ularni begona yurtda o'zlarini qulay va mamnun his qilishiga yordam beradi.

Hozirgi kunda tarixiy hunarmandchilikka asoslangan san'at namunalariga sayyohlar tomonidan qiziqish juda katta. Klassik uslubda yaratilgan to'qimachilik, kashtachilik, tasviriy san'at, kulolchilik ishlariga talab yuqori darajada. Ma'lumki, ishlar aksar qismini ayollar yaratadi va bular avloddan avloda meros bo'lib qoladi. Endilikda hunarmand xotin-qizlar kreativ yondashib, qadimiy va zamonaviy san'atni birlashtirgan holda san'at asarlari yaratib, sayyohlar qiziqishini oshirmoqda.

Sayyohlar ko'proq o'z sayohati davomida sun'iylikdan qochib, tabiiy go'zalliklarni ko'rishni xohlaydi. Shuning uchun mahalliy aholi va atrof muhitga foyda keltiradigan takliflar dolzarb hisoblanadi. Mamlakatimizda aynan shunday yo'nalishda faoliyat olib boruvchi bir qancha bloger va ijtimoiy faol xotin-qizlar soni ko'paymoqda. Urikguli nomi ostida ekoblogerlik bilan shug'ullanuvchi Mutabar Xushvaqtova ham o'zining noodatiy kontentlari bilan keng jamoatchilik e'tiboriga tushgan.

Bugunki kunda xotin-qizlar orasida ko'p tarqalgan kasb hisoblangan gidlik xizmati o'zida ko'p ayol xodimlarni birlashtirmoqda. Vikipediya'dagi ma'lumotlarga ko'ra Butunjahon xotin-qizlar gidlari va skautlar assotsiatsiyasiga o'n millionga yaqin xotin-qizlar a'zo hisoblanadi. Dunyo bo'yicha ayol gidlarga bo'lgan ehtiyoj oshib bormoqda. Birgina misol Shimoliy Afrikada immersiv sayohatlarni olib borish uchun faqat ayol gidlardan foydalaniladi. Chunki ayollar boshchiligidagi sayohatlar yanada qiziqarli, yorqin va yangicha qarash bilan o'tadi.

Hozirda axborot texnologiyalari birin-ketin barcha sohalarda, jumladan, turizm sohasida keng qo'llanilmoqda. Sayyohlar uchun diqqatga sazovor maskanlarni chuqurroq tanishtirishda VR va AR, kiosk texnologiyalari va turli ilovalardan foydalanish eng zamonaviy usullaridan biridir. Bunday texnologiya va axborot tizimlaridan foydalanish sayohat jarayonini yengillashtirish tiradi va sayyohlarda texnologiyalardan foydalanish madaniyati va tajribasi oshadi. Dasturlash sohasida ishlovchi xotin-qizlar o'zlarining ijodkorliklari va raqamli bilimlaridan foydalangan holda sayohatlar atrofida hayajon va qiziqish tuyg'usini yaratishga qodir, odamlarni yangi yo'nalishlar va tajribalarni kashf etishga undaydilar.

Xulosa

Umumiy olib aytganda tashabbuskor va kreativ xotin-qizlar turizm sanoatida innovatsiyalar va texnologiyalarni yaratish hamda qo'llashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Xizmat ko'rsatishdan tortib, zamonaviy axborot texnologiyalar sohalarida erishilgan yutuqlarning asosiy qismida xotin-qizlar yetakchilik qilib kelmoqda. Texnologiya va innovatsiyalar rivojlanishda davom etar ekan, turizm sohasida ayollarning o'rni oshib boraveradi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Nazarov F. M., Salimova M, X(2024) — Automation system for kiosk ordering processes for tourists.| International Journal of Human Computing Studies (IJHCS) Volume: 6 Issue: 1, [7-9]
2. Buhalis D., Law R. Progress in information technology and tourism management: 20 years on and 10 years after the Internet. // Tourism Management. – 2008. – Vol. 29, No. 4. – P. 609–623.
3. Gretzel U., Sigala M., Xiang Z., Koo C. Smart tourism: foundations and developments. // Electronic Markets. – 2015. – Vol. 25, No. 3. – P. 179–188.
4. Nazarov F. M., Salimova M.(2024) —Automation mechanisms and methods of building information systems| International conference on adaptive learning technologies, Vol. 7, [31-37]